

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	46437
Nom	Manifestacions de la delinqüència
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	7.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2247 - M.U. en Criminologia i Seguretat 20- V.2	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2247 - M.U. en Criminologia i Seguretat 20- V.2	2 - Manifestacions de la delinqüència	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
PONS SALVADOR, GEMMA	300 - Psicologia Bàsica

RESUM

L'assignatura 'Manifestacions de la delinqüència' té una càrrega lectiva de 7 ECTS i s'integra en el mòdul obligatori 'Metodològic' del Màster. Atén l'anàlisi de fenòmens criminals emergents i qüestions d'actualitat en l'estudi de la delinqüència. Imparteix aquesta assignatura professorat procedent de les àrees de Dret Penal, de Personalitat, Avaluació i Tractaments psicològics, de Psicologia Bàsica, de Psicologia Social i professorat extern.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES

2247 - M.U. en Criminologia i Seguretat 20-V.2

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Ser capaços de buscar, seleccionar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació, seleccionant i contrastant aquella que resulta pertinent per a la presa de decisions, elaboració d'estratègies i assessorament.
- Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu propi treball com les aportacions d'altres persones, contemplant en conjunt i tenint en compte els distints aspectes i les implicacions de les decisions i opcions adoptades, sabent triar o aconsellar les més convenientes dins de l'ètica, la legalitat i els valors de la convivència social.
- Desenvolupar la labor professional i investigadora des del respecte als drets fonamentals i d'igualtat entre hòmens i dones, la promoció dels Drets Humans i els principis d'accessibilitat universal i disseny per a tots, d'acord amb els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.
- Identificar fenòmens criminals emergents en la societat dels nostres dies i analitzar criteris que permeten comprendre el seu abast i la gestió social d'estos fenòmens, aplicant els coneixements criminològics a la seua avaluació i a l'anàlisi de la seua rellevància forense i del seu impacte en matèria de seguretat.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

L'estudiant deurà:

Identificar fenòmens criminals tradicionals i emergents en la societat dels nostres dies i analitzar criteris que permeten comprendre el seu abast i la gestió social d'aquests fenòmens.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Perillositat criminal i valoracions de risc de violència o reincidència.

1. El paradigma de la perillositat i el de la valoració del risc.
2. Contextos d'aplicació de les estimacions de risc: execució de penes, mesures de seguretat, mesures cautelars, *predictive *policing, *predictive *sentencing.
3. Mètodes d'estimació de la perillositat i el risc: judici clínic; judici professional estructurat; mètodes actuàrials; *big data, algorismes i intel·ligència artificial.

2. Delictes relacionats amb la corrupció: corrupció urbanística.

1. Concepte de corrupció. Corrupció pública, corrupció privada
2. Corrupció urbanística. Conceptes bàsics
3. Perfil criminològic del subjecte responsable
4. Causes de la corrupció urbanística: estructurals/conjunturals
5. Estratègies preventives
6. Delictes relacionats amb la corrupció: prevaricació i suborn. Prevaricacions especials

3. Política criminal en matèria de drogues.

1. Problemàtica polític criminal
2. Actual política: prevenció/castigue
3. Tràfic de drogues i crim organitzat
4. Particularitats processals en la investigació dels delictes
5. Delictes relatius al tràfic de drogues: anàlisi dels seus elements fonamentals

4. Dret penal i noves tecnologies.

1. Dret penal i noves tecnologies: aproximació general.
2. Delictes informàtics i ciberdelictes.
3. Tendències polític-criminals actuals.

5. Explotació sexual infantil i altres manifestacions d'abús sexual i violència en l'àmbit domèstic.

1. Delimitació conceptual de la *ESI (Explotació Sexual Infantil).
2. Plans per a la lluita contra la *ESI.
3. Pornografia infantil i la utilització de noves tecnologies. Prostitució infantil. Tràfic de menors amb finalitats sexuals. *ESI en els viatges (turisme sexual).
4. Característiques psicològiques i estils atributius dels actors de la *ESI.
5. L'abús sexual i el maltractament infantil en l'àmbit domèstic i diferències amb la *ESI. Similituds i diferències amb la violència de gènere.
6. Característiques i història emocional de les víctimes: manques afectives i emocionals, indefensió apresada i altres processos.

7. Conseqüències sobre les víctimes: dominis cognitiu, emocional i conductual.

6. Menors infractors i delinqüència juvenil.

1. Delimitació conceptual.
2. Estils parentals i conductes antisocials.
3. Violència Infantojuvenil, característiques i intervenció psicològica.
4. Bullying i assetjament entre menors, característiques perfils psicològics i conseqüències.
5. Ciberassetjament: perfil de l'agressor i de la víctima, conseqüències psicològiques i socials.

7. Terrorisme yihadista

1. Terrorisme Yihadista. Concepte i fenomen global.
2. Origen i evolució històrica de l'terrorisme yihadista.
3. L'activitat yihadista al món.
4. Radicalització i lluita antiterrorista.
5. Característiques dels atemptats yihadistes i atacs terroristes.
6. Perfil de l'terrorista yihadista a Europa.
7. Radicalització violenta. Principis psicosocials de el terrorisme. Prevenció de la radicalització.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	56,00	100
Tutories reglades	14,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	3,50	0
Elaboració de treballs individuals	28,00	0
Estudi i treball autònom	77,00	0
Lectures de material complementari	3,50	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	7,00	0
TOTAL	189,00	

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura s'imparteix en modalitat presencial; les classes teòriques incorporaran manifestacions aplicades de l'objecte d'anàlisi, i es combinaran el format expositiu amb sessions de seminari o de conferència i debat. Podrà demanar-se als alumnes que preparen i realitzen exposicions en classe.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura inclou dues parts:

- Prova presencial d'avaluació de tota la matèria el valor de la qual representa el 70% de la nota final. La prova presencial serà un examen de tipus test de 30 preguntes. Cada pregunta tindrà 3 alternatives, i només una serà la correcta. Cada error descomptarà 0,5 punts. Les omissions no descomptaran. Cadascun d'ells/les professors participants en l'assignatura posarà i corregirà les preguntes de la prova presencial d'avaluació.
- Avaluació contínua, que compta el 30% de la nota final. Aquesta avaluació es realitzarà en el transcurs de la classe, de manera que cada professor/a exposarà, durant el desenvolupament de la seua docència, en quins termes efectuarà aquesta ponderació, en la qual es tindrà en compte la participació i les tasques pautades en el desenvolupament de les classes.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Andrés Pueyo, A. Y Redondo Illescas, S. (2007): Predicción de la violencia: entre la peligrosidad y la valoración del riesgo de violencia. Papeles del Psicólogo, 28(3), pp. 157-173
- Atahumán Páucar, J.C. (coord.), Reyna Alfaro L.M. (coord.) (2018) Delitos de tráfico ilícito de drogas: problemáticas esenciales desde la dogmática penal y el derecho probatorio. Perú: Jurista editores
- Baixauli, E. (2017). Sueño con Mediar. Claves para cambiar el mundo. Valencia: Editorial Círculo Rojo
- Cockburn, P. (2019). La era de la Yihad. El estado islámico y la guerra por oriente medio. Madrid: Capitán Swing
- Conde-Pumpido Ferreiro, C. (Dir.) (2011). Código penal comentado con concordancias y jurisprudencia actualizado a la LO 5/2010 de 23 de junio de 2010. Barcelona: Bosch.
- Cuerda Arnau, M.L. (Dir.) (2016). Menores y redes sociales ciberbullying, ciberstalking, cibergrooming, pornografía, sexting, radicalización y otras formas de violencia en la red. Valencia: Tirant lo Blanch.
- De la Corte, L. (2017). La lógica del terrorismo. Madrid; Alianza.
- Díez Ripollés, J.L. Gómez Céspedes, A. (2008): La corrupción urbanística: Estrategias de análisis. Revista Española de Investigación criminológica, 5.
- Manuel Gómez Tomillo (Dir.) (2011), Comentarios al código penal. Valladolid: Lex Nova, 2011.
- Martínez Garay, L. Y Montes Suay, F. (2018): El uso de valoraciones del riesgo de violencia en Derecho Penal: algunas cautelas necesarias. InDret 2/2018, pp. 1 47
- Orjuela, L. y Rodríguez, V, (2012). Violencia sexual contra los niños y las niñas. Abuso y explotación sexual infantil. Guía de material básico para la formación de profesionales. Madrid: Save the Children España y Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.

- Pons-Salvador, G. (2005). La lucha contra la explotación sexual infantil: un reto para los profesionales de la sexología. *Sexología Integral*, 2(3), 139-143.
- Vidales Rodríguez, C. (coord.) (2014). *Tráfico de drogas y delincuencia conexa*. Valencia: Tirant lo Blanch.
- - Avilés, J. (2017). *Historia del terrorismo yihadista: de Al Qaeda al Daesh*. Madrid: STMES.
- Fuente, I. (2015). El yihadismo en su contexto histórico. *Cuadernos de estrategia*, 173, 37-70. Recuperado de <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/5239364.pdf>
- - Moyano, M. (2019). *Radicalización terrorista. Gestión del riesgo y modelos de intervención*. Madrid: Síntesis.

Complementàries

- Se indicarán referencias complementarias por los profesores de los distintos módulos.